

Notre Dame in Parijs

Beschrijving

Na de brand in de Notre Dame (2019) is in 2024 de restauratie voltooid. Laten we eens kijken naar de meest memorabele momenten uit de geschiedenis van deze kathedraal.

4e eeuw Kathedraal Saint-Étienne:

In de 4e eeuw, met de komst van Clovis, werd Parijs de christelijke â??hoofdstadâ?? van het Frankische koninkrijk. Het was toen dat in de 6e eeuw een eerste kathedraal, Saint-Étienne, werd gebouwd. De groei van de stad begon in de 12e eeuw na de Normandische invasies. De stad bloeide en werd een plaats van artistieke en intellectuele uitwisseling, met hogescholen en een universiteit voor filosofie en theologie. Dit markeert het begin van de geschiedenis van de Notre-Dame.

1163 het leggen van de eerste steen :

Tijdens het bewind van *Lodewijk VII* in 1160 besloot de bisschop van Parijs, *Maurice de Sully*¹, een majestueuze kathedraal te bouwen ter ere van de *Maagd Maria* in plaats van de kathedraal van *Saint-Étienne* op het *Île de la Cité*©.

De koning, het volk en de kerk steunden het project en de eerste steen werd drie jaar later, in 1163, gelegd.

1239 een relikwie van onschatbare waarde :

Hoewel de Notre-Dame op die datum nog niet klaar is, verwelkomde ze al wel een heilig relikwie dat door *Sint-Louis* was meegebracht: *de doornenkroon van Christus*².

Er wordt een ceremonie georganiseerd om dit ongelooflijke relikwie aan de Parijzenaars te presenteren.

1272 een juweel van gotische stijl :

Na ruim 100 jaar werken is de kathedraal eindelijk klaar. Dit lange wachten om de Notre-Dame compleet te zien, heeft geleid tot een veelgebruikte Franse uitdrukking *107 jaar wachten*. Eenmaal voltooid werd de kerk een van de grootste westerse kathedralen en een meesterwerk van gotische kunst.

1789 de Tempel van de Rede :

Als symbool van status quo (de heersende elite) werd de Notre-Dame bijzonder zwaar getroffen tijdens de Franse Revolutie. Er werd geplunderd, de beelden werden op zijn best onthoofd en in het slechtste geval volledig verwoest, de torenspits werd ontmanteld. Verstoken van zijn religieuze vorm en functie, werd hij gebruikt als de *Tempel van de Rede*³ en vervolgens als wijnpakhuis.

Sommigen zijn zelfs van plan de spits te vernietigen en de stenen te verkopen. Maar zoals altijd bleef de Notre Dame standvastig.

1804 de kroning van Napoleon :

De Notre-Dame, die twee jaar eerder terugkeerde naar de katholieke eredienst, is het theater van de kroning van *Napoleon I* als keizer van de Fransen door paus *Pius VII*.

Tussen de mis en de kroning duurt de ceremonie ruim vijf uur en wordt vereeuwigd in een van de beroemdste schilderijen van het *Louvre*: *Le Sacre de Napoléon* van *Jacques-Louis David*.

Le Sacre de Napoléon van Jacques-Louis David

1831 Victor Hugo schiet te hulp :

Na de revolutie, de verschrikkingen van de tijd en de desinteresse van de Parijzenaars raakte de Notre-Dame in verval. *Victor Hugo*, verliefd op het monument, besloot in zijn boek *De klokkenluider van de Notre Dame*⁴ de adellijke kathedraal te eren.

Hierdoor ziet de wereld het gotische juweel in een nieuw licht en zet zich in om de renovatie uit te voeren die nodig is.

1844 de torenspits van Viollet-Le-Duc :

Onder leiding van *Eugène Viollet-Le-Duc* ging dit jaar een groot renovatie- en restauratieproject van start. De gepassioneerde architect geeft alle vroegere majestueuze glorie terug aan de Notre-Dame door deze aan te kleden met gargoyles, chimaeras⁵ en andere fantastische beelden. Hij besloot ook een nieuwe torenspits op te richten, geïnspireerd op die van de kathedraal van *Orleans*, om het dak te sieren (dezelfde torenspits die in 2019 door de brand instortte).

Na twintig jaar werken had de Notre-Dame toen tot op zekere hoogte hetzelfde uiterlijk dat ons vandaag de dag zo goed bekend is.

Een van de Gargoyles (waterspuwers) op de Notre Dame

1944 een â??Magnificatâ?• voor de Bevrijding :

Sinds de herovering van Parijs na de *Honderdjarige Oorlog* in 1437 vierden Parijzenaars hun militaire overwinningen op het plein voor de kathedraal.

Zo werd daar, net als in de 15e eeuw, in 1918 een *Te Deum*, de hymne van de feesten en overwinningen, gezongen ter ere van de wapenstilstand. Op 26 augustus 1944 werd onder de gargoyles en luchtbogen een *Magnificat* opgevoerd om de bevrijding van de nazi-bezetting te vieren.

1991 een UNESCO-werelderfgoed :

Net als andere Parijse gebouwen aan de oevers van de rivier de *Seine*, staat de Notre-Dame op de werelderfgoedlijst van UNESCO, die het erkent als een *architectonisch meesterwerk* van de gothiek

Maandag 15 april 2019 Brand! :

De ogen van de hele wereld waren op de vlammen in de Notre-Dame gericht. De kathedraal brandde enkele uren, maar de fundamenteën en de gevel bleven intact.

De Franse president *Emmanuel Macron* reageerde op de brand via Twitter. Hij schreef: *Een deel van ons staat in brand*. Voorts kondigde Macron een nationale inzamelingsactie aan voor de restauratie; een dag na de brand was ongeveer 700 miljoen euro hulp toegezegd door een aantal Franse bedrijven, miljonairs, Parijs en de regio Île-de-France waar de Notre Dame deel van uitmaakt, en de Europese Centrale Bank. Men besliste na een grondig debat om de kathedraal te restaureren in de oorspronkelijke staat. Het dakgebinte en de door *Eugène Viollet-le-Duc* bedachte flèche (of torenspits) werden minutieus gereconstrueerd.

Meteen al na de brand stroomden de giften binnen. Inmiddels staat de teller op ruim 800 miljoen euro aan donaties, afkomstig van 340.000 personen en instellingen uit 150 landen. Dat is ruim voldoende. De kosten van het herbouwen van de Notre-Dame worden geschat op zo'n 700 miljoen euro. Geld dat over is zal *bij de Notre Dame blijven*, zeggen ingewijden.

Vrijdag 6 december 2024 Gerepareerd :

De reparaties waren 6 december 2024 klaar.

¹ **Mauritius van Sully** (begin 12e eeuw-1196) was bisschop van Parijs (1160-1196) en bouwheer gedurende zijn lang pontificaat. De bekendste bouwwerf van hem is de Notre-Dame van Parijs. Hij was tevens een hoveling van *Lodewijk VII* en *Filips II*, koningen van Frankrijk.

Mauritius was een vertrouwenspersoon van Lodewijk VII. Mauritius begeleidde hem bij diens onderhandeling met *Frederik Barbarossa* in *Saint-Jean-de-Losne* (1162). Hij doopte de lang verwachte zoon van Lodewijk VII, kroonprins Filips, bijgenaamd *Dieudonné*, Godsgeschonken. De kroning van de 15-jaar jonge *Filips II Augustus* organiseerde Mauritius in zijn pas gebouwd bisschoppelijk paleis (1179). De top van de Franse adel en clerus was ontvangen bij Mauritius, die het woord voerde namens de jonge koning. De dag dat Filips II op kruistocht vertrok, vertrouwde Filips II zijn schatkist toe aan Mauritius.

² In 1239 verkocht *Boudewijn II van Namen*, keizer van het *Latijnse Keizerrijk*, een doornenkroon aan koning *Lodewijk IX* van Frankrijk, bijgenaamd *De Heilige*. Hierna verkreeg Lodewijk nog enkele belangrijke relikwieën, waaronder een deel van het kruis van Christus. Voor deze schatten liet Saint-Louis van 1243 tot 1248 de beroemde *Sainte-Chapelle* bouwen. Het bedrag dat hij voor de doornenkroon betaalde, zou groter zijn dan de kosten van de bouw van de *Sainte-Chapelle*. De vermoedelijke doornenkroon is in de 20e eeuw diverse malen getoond, in elk geval in 1939, 1997, 2003, 2014 en 2016 in de *Notre-Dame* van Parijs. Het relikwie is in een gouden foedraal gevat. Op 15 april 2019 werd deze tijdens de grote brand in de *Notre-Dame* samen met andere relikwieën waaronder de spijkers en het stukje hout van het kruis veilig gesteld. Deze relikwieën waren zolang de herstelwerkzaamheden duurden in het Louvre ondergebracht.

³ De **Cultus van de Rede** (Frans: *Culte de la Raison*) was een atheïstische, humanistische antigodsdienst in Frankrijk tijdens de Franse Revolutie. Deze cultus van een symbolische *godin van de rede* was bedoeld als alternatief voor het christendom. *Mme. Maillard*, een populaire zangeres, werd gekozen als personificatie van deze godin van de rede. Tijdens een *Fête de la Raison* (Feest van de Rede), leidde deze *godin*, getooid met *Frygische* muts, een processie naar de *Notre-Dame*. Daar werd ze op een altaar op een *berg* geplaatst (een referentie aan de *montagne* van de Nationale Conventie), tussen bustes van Voltaire en Rousseau. Tijdens de ceremonie werd de kathedraal omgedoopt tot de *Tempel van de Rede*.

Het Feest van de Rede in de Tempel van de Rede (ofwel de Notre Dame)

⁴ **De klokkenluider van de Notre Dame** is een boek van Victor Hugo dat in 1831 werd gepubliceerd met de Franse titel *Notre Dame de Paris*. Het speelt zich bijna volledig af in en om de Notre-Dame van Parijs. Het gaat over de onbeantwoorde liefde van de misvormde klokkenluider *Quasimodo* voor de beeldschone zigeunerin *Esmeralda*.

⁵ Een **chimaera** is, in de biologie, een mengsel van twee soorten: hetzij als levend wezen ontstaan uit celmenging, hetzij als artefact als paleontologen per ongeluk de resten van verschillende soorten combineren. De term is afgeleid van het Griekse *chimaira* (ἰστίον 1/4 ἄνθρωπος 1/4 ἵππος), een mythologisch schepsel. Deze Chimaera werd meestal beschreven als een samenvoeging van delen van een leeuw, een geit en een slang.

Chimaera op de Notre Dame

Datum aangemaakt

2024/12/07

default watermark